

QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)

**MAGISTRAT DR.
MICHAEL MALLIA**

Seduta tal-11 ta' Lulju, 2005

Avviz Numru. 419/2003

Francis Chetcuti

vs

Citadel Insurance p.l.c.

Il-Qorti ,

Rat l-avviz ipprezentat mill-attur fis-26 ta' Awissu, 2003 fejn talab lil din il-Qorti ghall-kundanna tas-socjeta' konvenuta ghall-hlas tas-somma ta' hamest elef lira Maltin (Lm5,000) dovuta mis-socjeta' konvenuta in forza ta' polza ta' assicurazzjoni (Ref: CHE/502/200571) li kienet tkopri l-vettura Lancia Thema b'numru ta' registrazzjoni EGO-007 li giet misruqa, prevja d-dikjarazzjoni li l-istess polza kienet tkopri s-serq.

Bl-ispejjez, komprizi dawk ta' l-ittri nterpellatorji tal-21 ta' Novembru, 2002 u tat-18 ta' Gunju, 2003, tal-Mandat ta' Sekwestru pprezentat kontestwalment ma' l-Avviz ghas-

Kopja Informali ta' Sentenza

smiegh, u bl -imghax legali minn Marzu 2000, mid-data tas-serq tal-vettura,, kontra s-socejta' konvenuta li giet ingunta ghas-subizzjoni.

Rat in-Nota ta' l-Eccezzjonijiet tas-socejta' konvenuta fejn ecciet:

1. Illi ma sehh ebda ncident li ghalih ghandha taghmel tajjeb is-socjeta' eccipjenti;
2. Illi minghajr pregudizzju ghall-premess, it-talbiet attrici ghandhom fi kwalunkwe kaz jigu respinti stante li l-attur kiser l-obbligu ta' *uberrimae fidei*, kif ser jirrizulta fit-trattazzjoni tal-kawza, billi ghamel dikjarazzjoni falza fil-proposal form, li kif inhu risaput hija parti ntegrali tal-polza ta' l-assikurazzjoni, u kwindi dikjarazzjoni falza maghmula fil-proposal form hija qisha dikjarazzjoni falza fil-polza;
3. Illi minghajr pregudizzju ghall-premess, l-ammont indikat mill-attur bhala valur tal-vettura allegatament misruqa huwa esagerat u ma jirriflettix il-valur reali tal-vettura;
4. Salvi eccezzjonijiet ohra.

Semghet ix-xhieda bil-gurament;

Rat l-atti u d-dokumenti kollha tal-kawza;

Ikkunsidrat:

Illi din il-kawza tirrigwarda talba ghall-hlas ta' hamest elef lira Mlatin (Lm5,000) wara serqa ta' karozza assikurata mas-socjeta' konvenuta, liema socjeta' qeda teccepixxi illi m'hijiex tenuta li thallas peress illi l-attur halla barra nformazzjoni mportanti waqt illi kien qed jimla' l-*proposal form*.

Irrizulta mill-provi illi fid-29 ta' Lulju, 1998 l-attur Francis Chetcuti mar fl-ufficini tal-Fenici Insurance biex japplika ghal assikurazzjoni tal-vettura tieghu Lancia Thema bin-numru tar-registrazzjoni EGO 007. L-applikazzjoni giet mimlija minn wiehed mill-iskrivani tas-socjeta' Fenici u mibghuta lis-socjeta' konvenuta li accettat it-talba ta' l-attur ghall-assikurazzjoni. Dakinhar il-karozza giet

Kopja Informali ta' Sentenza

assikurata b'polza 'third party fire and theft' fuq is-somma ta' hamest elef lira Maltin (Lm5,000).

Fit-18 ta' Marzu, 2000 il-karozza giet misruqa, sar rapport lill-Pulizija fid-19 ta' Marzu, 2000 (fol. 47). L-attur ghamel talba ghall-kumpens skond il-polza li kellu mas-socjeta' konvenuta. Din, pero' rrifjutat illi thallas peress illi rrizultalha illi fl-1997 insterqet karozza tat-tip Opel Tigra li kienet assikurata fuq polza mahruqa fuq isem l-attur, ghad illi l-vettura kienet proprjeta' tat-tifel tieghu, Isacc. Is-socjeta' konvenuta dehrilha illi dan in-nuqqas jammonta ghal *non disclosure* ghal fini ta' l-assikurazzjoni u ghalhekk irrifjutat illi thallas.

Skond Dr Edward Zammit Laferla, *legal affairs executive* mas-socjeta' konvenuta, din l-ahhar socjeta' kienet qed tikkontesta t-talba ta' l-attur fuq zewg binarji, wahda fuq *non disclosure* ta' fatt determinanti u t-tieni li l-valur dikjarat tal-karozza ma kienx jirrispetta l-vera valur tas-suq taghha u skond il-*guide* illi kellhom fis-sena 2000, il-karozza kellha tkun tiswa' tlett elef u hames mitt lira Maltin (Lm3,500) [fol. 53].

Ikkunsidrat:

Quindi l-vertenza illi hemm bejn il-partijiet iddur l-aktar fuq il-kwistjoni ta' *non disclosure*. Jekk dan is-serq li averra ruhhu fl-1997, kellux jigi dikjarat mill-attur meta kien qed jimla' l-*proposal form* fl-Lulju, 1998. Il-fatti jidhru illi huma ammessi bejn il-partijiet.

Il-karozza Opel Tigra kienet proprjeta' tat-tifel ta' l-attur, Isacc ghad illi l-assikurazzjoni kienet fuq l-attur. It-talba giet ipprocessata mit-tifel Isacc u l-hlas sar lilu. B'ittra datata 19 ta' Settembru, 2001 [fol. 23] Brian Valenzia, ghall-Atlas Insurance iddikjara illi huma kienu jafu bil-kaz ta' l-Opel Tigra, pero' ghal dak illi jirrigwarda l-attur qal kategorikament, "No claims were ever lodged by Mr Francis Chetcuti."

Il-Qorti hawnhekk trid tindaga u tara safejn jista' jinghad, li *no claims were ever lodged* by Mr Francis Chetcuti.

Ikkunsidrat:

Taht it-taqsimha 'The Driver' fil-*proposal form* a [fol. 20] inghad, "Has any person mentioned above (f'dan il-kaz, l-unika isem illi hemm indikat huwa ta' Francis Chetcuti, l-attur) had any accident/loss in connection with any motor car during the past three years?" Ghal din id-domanda l-attur wiegeb "no".

Il-Qorti jidhrilha illi kif kienet impustata din id-domanda, fil-kuntest biss ta' l-assikurat Francis Chetcuti dan ta' l-ahhar kellu ragun jirispodi fin-negattiv, peress illi hu qatt ma kellu ncident jew xi telf in konnessjoni ma' xi karozza f'dawk l-ahhar tliet snin. Jekk kien hemm xi telf, dina ma kinitx tieghu, izda tat-tifel Isacc u r-risarciment ta' dak it-telf sar lit-tifel Isacc u mhux lilu.

Ghalhekk, il-parametri ta' din id-domanda, li gew imqeda mill-istess soċjeta' assikuratrici gew imwiegba korrettement mill-attur, peress illi hu qatt ma sofra ncident jew xi telf in konnessjoni ma' xi karozza f'dawk l-ahhar tliet snin.

F'dan l-istadju l-Qorti taghmel referenza ghall-kuncett ta' l-aqwa fiducja, (*uberrimae fide*) u ghal gurisprudenza kostanti li spjegat fil-fond dan il-kuncett. Fosthom hemm Joseph Mamo vs John Formosa et noe deciza mill-Prim'Awla fl-10 ta' Dicembru, 2004. Joseph Rizzo vs John Formosa noe ukoll fil-Prim'Awla deciza fit-3 ta' Ottubru, 2002 u Alfred Cuschieri vs Middle Sea Insurance deciza mill-Qorti tal-Magistrati fit-12 ta' Marzu 2001.

A skans ta' ripetizzjoni taghmel piena referenza ghall-gurisprudenza u awturi kkwotati f'dawn is-sentenzi.

Ghalhekk, il-kwistjoni li trid tigi ventilata mill-Qorti tirrigwarda l-obbligu o meno tal-proponent li jmur oltre dak li gie mitlub minnu fil-*proposal form*.

Ikkunsidrat:

Il-parametri tal-mistoqsija fil-*proposal form* gew mghamula mis-socjeta' konvenuta, liema parametri saru apposta sabiex jghinnuha fid-deliberazzjoni taghha ghandhiex taccetta t-talba tal-proponent jew le. Presumibilment dik id-domanda ghandha l-ingredjenti rilevanti kollha ghalbiex is-socjeta' konvenuta tasal ghall-konkluzjoni taghha. Kwalunkwe haga illi ma tohrogx minn dik id-domanda, quindi mhijiex rilevanti ghas-socjeta' konvenuta li, mehud in kosiderazzjoni il-mod kif gew impustati, il-precizjoni u l-frekwenza tad-domandi, jkopru dak kollu li hu rilevanti ghal skopijiet ta' l-assikurazzjoni. Skond il-principju tad-dritt Ruman 'expressum facit, cessare tacitum' meta kollox hu espress xejn ma hu presunt, ergo dak illi ma jitolbux mhux rilevanti u l-proponent ikun justifikat li jzomm lura nformazzjoni illi ma tkun mitluba. F'dan il-kaz, il-Qorti hija sofisfatta illi fil-fatt l-attur ma zammx l-informazzjoni apposta izda genwinament seta' ddikjara illi huwa ma sofra l-ebda telf jew incident in konnessjoni ma' xi vettura f'dawk l-ahhar tliet snin.

L-istess Joseph Perici Calascione, direttur tal-Fenici insurance brokers, illi nzerta jaf lill-attur ppersonalment tul medda ta' diversi snin, jghid illi kieku kienu jafu b'xi haga kienu jkunu huma stess illi jigbdu l-attenzjoni ta-proponent ta' dak illi kien qieghed jiddikjara. F'dan il-kaz ma kellhom l-ebda diffikulta li jimlew il-*proposal form* u jibaghtuha lis-socjeta' konvenuta ghall-accettazzjoni kif propost.

Ghalhekk, din il-Qorti jidhrilha illi mehud in kosiderazzjoni 'l fuq espost ma jistax jinghad illi sar xi *non disclosure* da parti ta' l-attur meta mela l-*proposal form* fid-29 ta' Lulju, 1998.

Ghal dak illi jirrigwarda l-valur tal-vettura, skond il-*proposal form* din giet stmata fil-valur tas-somma ta' hamest elef lira Maltin (Lm5,000). Meta sar l-incident fis-sena 2000, tilfet aktar mill-valur biex giet tiswa' l-ammont ta' tlett elef u hames mitt lira Maltin (Lm3,500).

Kopja Informali ta' Sentenza

Hawnhekk, il-Qorti jidhrilha li s-socjeta' konvenuta ghandha ragun illi toffri kumpens f'din l-ahhar cifra. Bejn l-1998 u l-2000 ma hemmx dubju li l-karozza komkplet titef il-valur u l-assikurat ghandu dritt ikun kkompensat skond il-*market value* tal-karozza dakinhar illi nsterqet u cioe fit-18 ta' Marzu, 2000.

Ghalhekk, il-Qorti jidhrilha li s-socjeta' konvenuta ghandha tikkumpensa lill-attur fis-somma ta' tlett elef iu hames mitt lira Maltin (Lm3,500) u mhux is-somma ta' hamest elef lira Maltin (Lm5,000) kif qed jippretendi.

Ghal dawn ir-ragunijiet:

Il-Qorti taqta' u tiddeciedi billi tilqa' t-talba ta' l-attur u tikkundanna lis-socjeta' konvenuta li thassu s-somma ta' tlett elef iu hames mitt lira Maltin (Lm3,500) in forza ta' polza ta' assikurazzjoni (Ref: CHE/502/200571) li kienet tkopri l-vettura Lancia Thema b'numru ta' registrazzjoni EGO-007 li giet misruqa, liema polza kienet tkopri tali serq.

Stante dawn ic-cirkostanzi, il-Qorti jidhrilha li l-ispejjez ghandhom ikunu merfughha ghal kwantu ghal-nofs mill-attur u nofs mill-konvenut, bl-interessi legali li jibdew jiddekorru mid-data ta' din is-sentenza.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----